

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Vtrùm totus Christus non in partibus tantùm, sed etiam in punctis
seu indivisibilibus hostiæ existat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II.

ius in quilibet parte hostia consecrata.

Thomas hic, & Theologi communiter. Probatur primò ex Concilio Tridentino sessione 13. licet enim canone tertio dicat Christum esse totum sub singulis partibus hostiæ, separatione facta, in fine tamen capituli tertii de eadem re tractans omittit particulas illas *separatione facta*, & absolute ait Christum totum esse sub singulis hostiæ partibus; sic enim habet: *Totus & integer Christus sub panis specie, & sub quavis ipsius speciei parte, totus item sub vini specie, & sub ejus partibus existit.*

XIII. *Docet Hilarius Pontifex, in quacunque parte specierum est pars Christi, esse totum Christum.*

Secundò probatur ex capite ubi pars distinctione 2. de consecratione, in quo capite expressè docet Hilarius Pontifex in quacunque parte specierum est pars Christi, esse totum Christum, per quod manifestè refellitur, non solum prima sententia, quæ ponebat Christum semel tantum in hostiæ presentem, & modo quantitativo, sed etiam secunda, quæ ipsum hoc modo statuit in quavis parte minore minimâ. Suppono autem in presenti effectum formalem quantitatis non consistere in actuali impenetrabilitate, sed solum in radicali; Christus enim hic retinet suam quantitatem, sicut etiam retinuit in nativitate, & resurrectione, & cum ad discipulos ingressus est januis clausis, cum tamen in his casibus actu penetraretur cum aliis rebus quantis.

XIV. *Objic. Ergo presentia Christi sub quavis hostiæ sunt infinita.*

Dices: Si in singulis partibus illarum specierum sit totus Christus, ergo tot habet presentias, quot sunt partes in speciebus, sed partes specierum sunt infinitæ, ergo & presentia. In primis dico secundam sententiã non effugere hanc difficultatem, cum in quavis parte minimâ ponat Christum replicatum in singulis partibus specierum sicut anima replicatur in quavis parte corporis. Respondetur itaque, vel hanc presentiam esse indivisibilem & nullas habere partes, ut aliqui volunt, tunc autem nulla quoad hoc est difficultas: vel est divisibilis, tunc verò dicimus, sicut ipsa quantitas constituit simpliciter totum quantitatem finitam, quamvis in se contineat infinitas partes integrales, seu communicantes, ita licet hæc presentia in se habeat infinitas partes integrales, constituere poterit unam presentiam finitam, nec Christus in hostiæ erit infinitus simpliciter, sed tantum secundum quid, ut omnes fateri debent de animâ Christi, & respectu specierum, quibus subest, & corporis quod informat.

SECTIO SECUNDA.

Utrum totus Christus, non in partibus tantum, sed etiam in punctis seu indivisibilibus hostiæ existat.

I. *Prima sententia negat Christum in indivisibilibus hostiæ existere.*

PRIMA sententia est negativa: ita conformiter ad suam sententiã sectione præcedente numero quinto relata Albertus; dum enim ait totum Christum semel tantum esse sub unâ hostiæ, partibus verò hostiæ, non totum corpus, sed partes ejus partibus hostiæ respondere, à fortiori dicit totum Christi corpus non respondere indivisibilibus.

II. *Ex iis etiam qui totum Christum sub singulis hostiæ parti-*

bus hostiæ totum contineri dicebant, Scotus in quarto, dist. 10. quæst. 9. negat contineri sub indivisibilibus, idem tenet Richardus dist. 10. art. sexto, quæst. 2. Mayro quæst. 2. ex recen-

tioribus verò Valquez hic, disp. 184. cap. quarto, negat Christum presentem esse sub hisce indivisibilibus. Idem docet Henriquez lib. octavo, cap. vigesimo septimo, num. quinto, asserens contrariam sententiã, quam ipse aliquando tenuerat esse falsam, & contra torrentem Doctorum, atque in publicâ thesium defensione Salamantica à magistris omnibus merito fuisse rejectam. Quæstio autem supponit dari in continuo hujusmodi indivisibilia.

Secunda nihilominus, eaque probabilior sententia affirmat, positis hujusmodi indivisibilibus, Christum, sicut sub singulis partibus specierum, ita & sub singulis etiam partium indivisibilibus verè & realiter totum esse presentem: ita Capreolus in quarto, dist. 10. quæst. 4. Sotus dist. 49. quæst. 4. art. sexto, addens non licere Theologo hoc negare, Nunnez quæst. 76. art. tertio, Valentia hic, quæst. 4. punct. tertio, Suarez hic, disp. 52. sect. 3. Albertinus Tomo secundo de prædicamento ubi, corollario primo, dubio quinto, Tannerus hic, disp. quinta, quæst. quinta, dubio primo, numero decimo quarto, & alii.

Hæc quoque videtur mens Sancti Thomæ, qui Christum eo modo ait esse sub speciebus panis, quo Angelus est in palmo spatii, Angelus autem intimè præfens hujusmodi spatio, nequit esse præfens illius partibus, & non indivisibilibus, alioqui presentia illius non esset continua, imò divideretur in omnes suas partes: idem ergo est de presentia Christi sub speciebus, sicut si anima rationalis in corpore, partibus ejus tantummodo esset præfens, non indivisibilibus, foret necessariò in infinitas, imò omnes suas partes divisa illius presentia.

Hoc argumentum à fortiori urget in eorum sententia, qui dicunt indivisibilia in continuo, non consecutivè se habere ad partes, sed intimè cum iis penetrari; in hac enim sententia evidens videtur totum Christum intimè presentem seu penetratum esse cum indivisibilibus specierum, cum partes ipsæ, quarum singulis intimè præfens est totus Christus sint cum indivisibilibus penetratæ: sicut si duo Angeli vel animæ sint in eodem palmo spatii, eique adæquatè correspondeant, implicat contradictionem ut tertius Angelus, imò homo, vel quodcumque etiam corpus existens in illo spatio, sit uni ex illis Angelis vel animabus intimè præfens, non alteri. In sententia autem partes & puncta statuente sibi invicem consecutivè urget argumentum numero præcedente positum.

Dices: Hoc argumentum non habet locum nisi in opinione presentiam Angeli & corporis Christi ponente divisibilem, si autem statuatur indivisibilis, cessat difficultas; cum enim nulla omnino in eâ sint partes, evidens est non posse dividi in infinitas. Contra primò: Sectione enim sequente ostendemus hanc corporis Christi presentiam sub speciebus respectu spatii divisibilis statui debere divisibilem. Contra secundò, si namque dicatur hæc presentia esse indivisibilis, eadem imò fortasse major est difficultas; sicut enim si corpus Christi sit partibus tantum specierum præfens, non indivisibilibus, sequitur presentiam divisibilem dividi in partes infinitas, ita si presentia hæc sit indivisibilis, & solis partibus præfens, non indivisibilibus specierum, sequitur dari infinitas presentias totales indivisibiles, cum si Christus non sit intimè præfens indivisibilibus,

bus presentia esse anima, negant nisi Christum esse sub indivisibilibus.

III. *Secunda & probabilior sententia ait Christum non sub partibus tantum, sed sub singulis etiam indivisibilibus totum contineri.*

IV. *Docet S. Thomas in Christum esse sub speciebus, sicut Angelus est in palmo spatii.*

V. *In illorum sententia, qui dicunt indivisibilia divisa esse intimè partibus presentia, magis urget prædictum argumentum.*

VI. *Objic. Prædictum argumentum non habet locum, nisi in sententia presentiam Christi sub speciebus ponente divisibilem.*

toties

toties interrumpatur hæc præsentia atque interrumpitur præsentia divisibilis adeoque infinites.

VII.

Debet præsentiam corporis Christi consistere punctis spatio præbatur exemplo durationis Angelicæ.

Rem hanc optimè declarat Suarez citatus exemplo durationis Angelicæ, quæ quia continua est, non partibus tantum temporis coexistit, sed punctis, alioqui non esset continua, sed singularibus instantibus interrupta. Quod hic dicitur de coexistentia durationis respectu punctorum temporis, ut sit continua, idem dici debet de præsentia Angeli vel corporis Christi respectu punctorum loci, quibus tam respondere debet, ut sit permanenter continua, quam duratio instantibus temporis, ut sit continua successive.

VIII.

Præcipua ratio cur Christus sit sub indivisibilibus speciebus.

Ratio autem præcipua conclusionis est; ibi enim est corpus Christi post consecrationem, ubi antea erat aliquid substantiæ panis, sed sub indivisibilibus quantitatibus erat aliquid substantiæ panis, indivisibilia scilicet quibus partes panis inter se uniantur, & sine quibus substantia panis esset in omnes suas partes divisa; ergo etiam sub indivisibilibus quantitatibus est corpus & sanguis Christi, idque sive indivisibilia illa substantiæ panis dicantur panis, cum constant ex indivisibilibus materiæ & indivisibilibus formæ panis, sive tantum termini substantiæ panis; si enim sint panis, convertuntur per se in corpus Christi, si vero tantum vocentur termini, convertuntur saltem per concomitantiam; omnes enim partes converti nequeunt nisi una cum iis convertantur indivisibilia, ob rationes jam dictas.

IX.

Obicit Ergo sola panis superficies possit consecrari.

Dices: Ergo potest quis consecrare solam superficiem sine partibus. Primò, P. Suarez citatus putat, admissis indivisibilibus terminativis, hoc non repugnare. Secundò tamen, & forte melius dicit negari posse sequelam; indivisibile enim licet spectet ad constitutionem panis, non tamen est panis, nisi cum partibus, ac proinde nisi cum illis consecrari non potest, sicut materia circa quam, seu subiectum Baptismi est homo, & licet effectus Baptismi recipiatur in anima, hæc tamen sola baptizari non potest, & fortasse clarius hoc constat in pane qui consistit ex aqua & farina, secundum multos, & tamen aqua sola consecrari non potest, potest tamen una cum farina, ut affirmant plurimi.

X.

Obicit Ergo divisa hostia Christi non præsentiam acquirat sub nova superficie terminativa.

Dices secundo: Hinc sequi, quando divisa hostia, pro una superficie continuativa emergunt duæ terminativæ, Christum amissa priori præsentia in illa superficie, acquirere duas novas in superficiebus jam emergentibus, quod tamen sine nova consecratione videtur fieri non posse. Respondetur primò, videri mihi probabile non debere necessariò reddi Christum postea præsentem his superficiebus, sed solum partibus illis & punctis supra quæ pronuntiabatur forma consecrationis, idemque puto dici posse quantumcumque vel dividantur species, vel denuo inter se uniantur, quod à fortiori dicerem, si species vini non consecrati unirentur speciebus vini consecrati.

XI.

Nonnulli tamen asserunt, vel in hoc esse incommodum, si Christus sub novis illis superficiebus reddatur præsentis.

Secundò responderi potest, quod cum Suario sectione illa tertia dicunt Recentiores aliqui, nullum esse inconveniens ut mutatis his indivisibilibus, Christus relicta præsentia quam sub illis habuit, statuat sub novis; hoc enim, inquiunt, naturali quadam sequela sit ad primam Christi collocationem sub speciebus; neque hoc censetur mutare præsentiam simpliciter, sed solum secundum quid, cum non occupet novum spatium, sed idem diverso modo terminatum.

SECTIO TERTIA.

Sitne hæc Christi præsentia sub speciebus, & unio cum iisdem divisibilis, an indivisibilis.

VOLUNT aliqui & præsentiam & unionem Christi cum speciebus esse omnino indivisibilem, & ex parte specierum & corporis Christi instar ubicationis Angelicæ in multorum sententiâ; unde, inquiunt, sicut hæc mutata vel minima parte spatii tota perit, & alia totalis emergit, ita ablata vel minima parte vel specierum, vel corporis Christi; tota, inquiunt, unio & præsentia destruitur, & illius loco alia totalis succedit.

Alii affirmant tam unionem hanc quam præsentiam, & actionem corporis Christi in Eucharistia productivam, esse divisibilem ex parte corporis Christi, ita ut alia sit pars unionis, & præsentia quæ terminatur ad manum, alia quæ ad pedem, caput, &c. sicque, inquiunt, si auferretur pars aliqua corporis Christi, non destrueretur tota unio, præsentia, vel actio, sed illa sola pars earum, quæ huic parti respondet: dicunt tamen hanc unionem, actionem, & præsentiam esse indivisibiles ex parte specierum, ita scilicet ut quavis minima pars unionis, quæ respicit unam solam partem corporis Christi, & divisibiliter respiciat omnes partes specierum, & consequenter indivisibiliter, cum constituat quamvis partem sub omnibus speciebus, unde minima parte specierum ablata dicunt perire totam illam unionem, & novam emergere, sicut qui unionem inter corpus & animam in homine ponunt spiritualement, & indivisibilem, dicunt ablata quavis parte corporis totam unionem deperdi, & aliam illius loco succedere.

Existimo tamen quoad actionem conservativam corporis Christi non esse indivisibilem, sed eandem qua conservatur Christi corpus in cælo; licet enim quoad species panis & vini cum auferatur subiectum, quod in genere causæ materialis concurrebat ad earum productionem, & conservationem, necessariò mutari debeat actio, & illas necesse sit conservari per actionem creativam; at vero circa corpus Christi nullum principium actionis tollitur, unde quamvis existat diverso modo in Sacramento, quam in cælo, hoc tamen non arguit debere mutari actionem, sed sufficit eidem actioni dari similem modum existendi, ei quam habet Christus ipse.

Verum quidem est, si diceremus, quod affirmant recentiores aliqui, nempe actionem productivam corporis Christi in Eucharistia esse simul unionem ejusdem cum speciebus, tunc necessariò deberet esse diversa, cum actio in cælo hoc non habeat, diversum autem prædicatum arguit entitatem diversam. Nullam tamen video necessitatem identificandi actionem cum unione, unde cum prior actio sufficiat ad id præstandum, ad quod requiritur actio, non est cur mutetur, sed solum ut addatur illud quod deest ad conversationem faciendam, nempe unio.

Quoad unionem verò, si terminaretur tantum ad partes corporis Christi, etsi nullam videam repugnantiam cur non possit esse indivisibilis licet diffundatur per spatium aliquod, ut ad latitudinem hostiæ, ita nec est ulla necessitas, etsi tantum ad

I. Dicunt nonnulli, unionem & præsentiam Christi sub speciebus, tam ex parte specierum, quam corporis Christi esse indivisibiles.

II. Aliorum opinio est, unionem & præsentiam, & actionem productivam corporis Christi, divisibilem esse ex parte corporis, indivisibilem vero ex parte specierum.

III. Actio conservativa corporis Christi in Eucharistia est divisibilis.

IV. Si actio conservativa corporis Christi identificaretur cum unione, non esset eadem cum actione in cælo.

V. Unio, si ad partes Christi corporis terminaretur, posset esse indivisibilis.